

Det er kun dette, vi forlange, og jeg kan ikke negte, at naar vi nu i en Række af Aar have fremsat dette Forlangende, naar vi — saavidt jeg erindrer — have været enige derom i Finantsudvalget, og naar vi nu paany minde den høitærede Minister om denne Forventning, saa forekommer det mig dog, at den høitærede Minister maa have en særegen Opfattelse af en Ministers Stilling til Folkerepræsentationen, for at han desuagtet kan sige: Nei, jeg har en streng juridisk Ret til at trofse den Stemning, som har gjort sig gjældende i dette Forhold, og jeg benytter mig af denne Ret, fordi jeg har den Anskuelse, at min Overbevisning i dette Forhold er den rigtige. Jeg troede dog, at vi kunde have ventet den Smødelommen af den høitærede Minister, at han havde sagt: Til Trods for, at jeg tror, at min Anskuelse ved en indgaaende Overveielse af Sagen vil vinde Forret eller Seir over de Herres, saa skal jeg dog efter deres Onske udsætte Sagen, indtil vi kunne faae en saadan Behandling af Sagen. Dette havde jeg haabet, at den høitærede Minister havde sagt, men jeg har opfattet den høitærede Ministers Svar saaledes, at han har sagt: Jeg vil lade denne Bygning opføre lige imod, hvad I ønske, og saa faae vi et nyt Waisenhus oprettet ifølge den kongelige Resolution fra ifjor ganske imod vor Hensigt. Den høitærede Minister laver her en lille bitte Eøfter til Justitsministerens store Broder. Jeg skal ikke gaa dybere ind paa denne Sag, men jeg skal fremdeles hævde, at denne Sag er en Rigsdags-sag. Denne Stiftelse er for en stor Del funderet af Statsmidler. Fundatsen er til enhver Tid undergivet den ansvarlige Regjerings Resolution, og i Stedet for den daværende Konge gennem hans Kancelli og Rentekammer, staar nu den nuværende Konge gennem hans Ministerium og Rigsdagen.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Det vil ikke være heldigt at komme dybere ind paa Spørgsmaal om Waisenhusets hele Karakter og Bestaaffenhed. Den ærede Ordfører mener jo, at det ikke kunde for tjene den Ros, som jeg har ydet det. Jeg holder mig overbevist om, og jeg tror, at Enhver, der kjender det, vil slutte sig til mig i den Henseende, at der er faa Institutioner, som fyldestgjøre deres Diemed saa godt. Heller ikke skal jeg gaa videre ind paa den ærede Ordførers Antydning af, at Ministeren skulde have stillet sig paa et andet Trin, end de tidligere Ministre, under hvilke Waisenhuset forterede. Der foreligger Intet, som berettiger til denne Tro; tværtimod tør jeg paavise Noget, som berettiger til at sige akkurat det Modsatte. Det var nemlig ikke under Kirke- og Undervisningsministerens Bestyrelse, men under Justitsministerens, at Resolutionen af 4de August 1869 udgik, som i en ganske anden Grad gik imod de Anskuelser, som tidligere vare komne frem i Folkethinget, end den i 1872, som netop

søgte at slutte sig i den Henseende overmaade meget til de Anskuelser, der ere fremkomne her. Jeg tror, at Resolutionen af 1869, som man ikke havde Noget at indvende imod, netop gik i en Retning, som baade fjernede hele Ordningen mere fra, hvad der var i Thinget, forsaavidt Sagen var kommen for, var udtalt fra forskjellige Sider som ønskeligt, og tillige fra den oprindelige Fundats. Imod denne Resolution havde man ingen Indvending at gjøre, hvorimod den sidste Resolution, som er givet af Hs. Majestæt efter Ministerens Indstilling, og hvori man baade vil gaa i Retning af den oprindelige Ordning i Fundatsen, og tillige indpaa de Udtalelser, som ere fremkomne her, ikke vinder Bifald. Det er som sagt saa langt fra, at det skulde være Tilfældet, at der herved kunde komme nogen Forandring tilstede fra, hvad man ønskede; tværtimod tror jeg, at Ministeren i høi Grad har søgt at nærme sig til de Anskuelser, der her ere fremkomne. Men der staar naturligvis det Spørgsmaal tilbage, om man, naar der er en bestemt modsat Anskuelse af Waisenhusets Karakter og Virksomhed tilstede, som ganske sikkert ogsaa er kommen til Orde, og som gik ud paa, at det aldeles skal tilintetgjøre sin nuværende Stiftelse, at det Hele skal opløses og Formuen fordeles, ganske imod Fundatsen, billigvis kan forlange, at en Minister, som har en ganske modsat Opfattelse af den Institution, som er lagt under Ministeriets Omraade, skulde paaagte denne Opfattelse, eller sige: Uagtet jeg maa erkjende det for at være meget skadeligt og urigtigt, vil jeg dog træffe en saadan Bestemmelse, som lammer denne Institution, indtil der maasse kan komme en Leilighed til at gjøre det af med den; det er dog virkelig for Meget forlangt af en Minister. Naar man vil sige, at Ministeren staar til Ansvar for sine Handlinger, ogsaa overfor Rigsdagen, saa er dette ganske rigtigt: det kjender enhver Minister, og veed ogsaa, ad hvilken Veie saadant Ansvar skal gjøres gjældende. Men han har ogsaa et Ansvar ligeoverfor Kongen, og skal værne om, at det, der henhører under den udøvende Magts Attributioner, ikke uden videre tilrives af den øvrige Del af Statsmagten; han er ligesaa godt kaldet til at værne om dette. Derfor man tror, at han har handlet urigtigt, har man den Veie at følge, som Grundloven foreskriver; men man maa ikke komme og forlange af en Minister, at han, saa længe han er stillet paa denne Maade, skal gjøre, hvad han finder at være mod sin Pligt ligeoverfor de Institutioner, som henhøre under hans Omraade. Naar han i den Henseende følger den Veie, som er foreskrevet ved Ordningen af den Institution, som er stillet under en særegen Bestyrelse, og i Henshold til dennes Indstilling og i Overensstemmelse med den indstiller til Hans Majestæt de Bestemmelser, som bleve vedtagne ved allerhøieste Resolution, saa er dette den Veie, som